

DISSE^RTAT^O IN AVGVRALIS MEDICA
SISTENS COGITATA
DE
IEIVNIO VERO ET FICTO

QVAM
RECTORE ACADEMIAE MAGNIFICENTISSIMO
SERENISSIMO PRINCIPE AG DOMINO

DOMINO

CAROLO AVGVSTO

DVCE SAXONIAE IULIACI CLIVIAE MONTIVM ANGARIAE ET
GVESTPHALIAE LANDGRAVIO THVRINGIAE REL.

CONSENSV GRATIOSI MEDICORVM ORDINIS

P R A E S I D E

D. CHRIST. GOTHER. GRVNER

SERENISS. DVC. SAXO-COBVRG. ET SALEFD. A CONSIL. AVL. SANCT. ET
ARCHIATRO SERENISS. DVC. SAXO-VINAR. ET ISENAC. A CONSIL. AVL.
BOT. ET THEORET. PROF. PVBL. ORD. CET.

PRO GRADV DOCTORIS

SVMMISQUE IN MEDICINA ET CHIRVRGIA HONORIBVS
ET PRIVILEGIIS RITE CAPESSENDIS

A. D. XVI. APRILIS C^{CCCC}XXIV.

PVBLINE DEFENDET

A V C T O R

**CAROLVS FRIDERICVS CHRISTOPHORVS
WAERLICH**

BLANCKENHAINA - HAZFELDENSIS.

I ENAE

TYPIS STRANCKMANNIANIS.



2.

LEONIUS LIBER ET LICO
SCHOLIA HINC AG DICO
CATO AVALLATO
TRAVESIUS
D. CHRIST GÖTHR GRANER
TGO GRANU DEDOTPI
SCHOLIA HINC AG DICO
ET LICO
CATO AVALLATO
WABRITION
PRAECLARA HISTORIAS

SERENISSIMO
PRINCIPI AC DOMINO
DOMINO
FREDERICO CAROLO

S. R. I.

PRINCIPI AB HATZFELD TRACHENBERG ET
PRAVSSNITZ

COMITI GLEICHAE NOBILI DOMINO WILDENBURGAE
ET CROTTORD DOMINO IN HALBERGSTETTEN ET
LAVTERBACH DOMINO HEREDITARIO IN BLANCKEN-
HAIN CRANNICHFELD CRACKENDORF WANDERSLEBEN
SCHVEPF WALMANSHOCKEN SKALCKE DLOSKOWITZ
PODSEDITZ ET LVCKAWITZ ETC. ETC.

DOMINO SVO LONGE
CLEMENTISSIMO

PRIMITIAS ACADEMICAS

OMNI QVO DECECT

OBSERVANTIAE CULTV

D. D. D.

SE RESQVE SVAS

OBSERVANTISSIME COMMENDAT

DOMINAVCTOR

COMMENDAT

PRAEFATIO.

Totus homuncio quam miser est! Inde ab utero matris usque ad vitae finem patet variis morborum generibus, fortunae telis, hominum iniuriis, bellorum tormentis, regionum vastationibus, urbium excidiis, omnium rerum ad vitam sustentandam necessariarum inopiae, tandemque aerumnis fessus, fame maceratus et enecatus perit. Quam misera et deplorabilis hominum sors est! Esurit alius necessitate, cum pauper sit, alius, ut stoicus esse perhibetur, alius desperatione, ut vitae exitum inueniat, alius libertatis potiundae furore, alius iussu ciuius ad gubernaculum reipublicae constituti, ut patriae amantissimus esse videatur, alius sponte sua, ne unus ex plebe sibi lautas epulas exprobret, vel viam ad supplicium utrumque aperiat, alius religionis studio, ut delicta carnis et animi peccata inedia expurget, alius mente captus vel febris impetu fractus et taedic carnium pressus, iubente natura et medico, ne, dum in contra-



rium ruit, gulae poenam luat. Esuriunt ergo omnes, sed varia ratione ducti. Sunt enim, qui abstineant ab alimentis, quia vitium subest, quod viam prorsum intercludit, sunt, qui cibos auersentur ob materiam prauam ori et stomacho inimicam, sunt, qui solida recusent, humores non item, sunt denique, qui inediam affectent et simulent, sed, remotis arbitris et custodibus, sese largissime inuitent, ut specie morbi extraordinarii alios fallant et ad misericordiam commoueant, sibi et suis comparent, vnde per desidiam bene ac commode viuant. Dantur ergo varia ieiuniorum genera, alia vera, alia falsa vel simulata, alia media vel dubio, in quibus, morbus, an fraus subsit, coniectura assequi vix liceat. Medici ergo est in casu dubio prouidere, ne temere pronunciando et famae, et arti noceat, sustinere iudicium, donec rem penitus cognitam habeat, mollire animos eorum, qui insanendo corpus eneruant, augere securitate eorum fraudes, qui se sine cibo esse ac viuere gloriantur, sed clam cutim curant, tandem id facere sedulo, ut tales cum sint, in custodiā tradantur veritatis eruendae caussa, ne in posterum talia impune fieri liceat.

Fuere pristinis seculis, qui talem hominum inediam litteris mandarent, sed hoc quam maxime mirum est, egenos et miseros hoc morbi genere fere confici, diuites minime, magis feminas, quam viros, easque hystericas vel vetulas, magis eas, quae religionem pontificiam profiten-

7

fitentur, cum in hac sit maior et misericordiae virtus,
et sanctitatis fama. Videtur ergo mihi pro consequendis
summis in medicina honoribus opellam scripturo neque
a scopo alienum esse, nec indignum medico in hac ma-
teria paullum morari, et, quatenus ferri defendique pos-
sit talis inedia, curatius inquirere, cum eo tamen, vt
fere intra historias me contineam, quae ad manus sunt,
quam vt aliorum scrinia compilare studeam. Suum cui-
que lubens tribuo, mihi tantum sumo, quantum e re
est, vel per tempus licet, cetera iis commissurus, qui
maribus suis praecclare vii didicerunt.

SECTIO

S E C T I O . I.
DE FAME ET IEIVNIO IN GENERE,

§. I.

Ea est naturae humanae conditio, ut diu saluus et incolumis homo sine cibo et potu esse nequeat. Obnoxius est perpetuae iacturae a tritu partium, ab actione vasorum, a motu muscularum, ab egestionibus humorum, ab acrimoniosis, ab incremento corporis aliquisque innumeris noxis, debet ergo quotidie ac suo tempore resarciri, quod demum corpori erat. Intus est velutique monet *fames naturalis* *), ne diutius, ac par est, abiiciamus vitae validitudinique curam, instat et vrget *ventriculus* **), praecipia non audit, poscit, appellat, non est tamen molestus creditor, paruo dimittitur, si modo das illi, quod debes, non quod potes. Quiescit sensus longe ingratissimus, velutique sedata fames cessat, donec ab inopia materiae nouus stimulus superaccesserit. Tunc nouus cibus recreat, hostem auertit et fugat, vires amissas restituit, massam humorum instaurat, solida firmat, aut si quando cibus defuerit, potus inopiam supplet, et vicariam opem praestat. Sic cauit natura, ne ante tempus depascamur, sed perpetuum,

*) Haller Elem. Physiol. T. VI. p. 164. sq.

**) Ita praeclare Seneca Epist. 21.

9

mus, sic vel iniuitos homines impedit atque cogit ad ex-
plendam necessitatem, neque dimitit, nisi saturos atque
plenos, abacta famis caussa, quam siue in actione ventri-
culi quaeras, siue humoris gastrico tribuas, mihi iam
perinde est.

§. II.

Fames praeternaturalis siue *morboſa* subest, si quis im-
mensam alimentorum vim ingurgitat, et vix dum ab epu-
lis surgens iterum voracissimum gurgitem aperit, ne
quod in ventriculo vacuum supersit. Inest ergo bulimo
et vehementissima sumendi cibi cupiditas cum lipothy-
mia metu, et satietas nulla, cum aegri breui in idem
vitium recidant, in fame canina *) et voracitas, et tur-
pis materiae vomitus, in fame lupina et ingurgitatio, et
inuoluntarius per aluum exitus. Non ergo paret iste
appetitus voluntati, parit ingratissimos dolores, quibus
ventriculus acriter pungitur velutique laceratur, excitat
tormina inmanissima, facit bilem rodentem ac vellican-
tem, nauseam, animam fetidam, animi deliquium, fe-
brem, humorum acrimoniam, maciem foedam, nisi au-
feratur id, vnde vitium gliscere cooperat, vel medica-
mentis, vel alimentis. Semper ergo insunt corpori quae-
dam irritamenta, quibus homo adigitur ad sumendos ci-
bos, vt et sensus cesset, et membrorum virtus integra
maneat, irritabilitas et sensibilitas auctior, qualis fere
propria est hystericis, caelum frigidum, magna et pro-
tracta inedia, labor nimius, acor adeo acer, yt ab aci-
de vitrioli maior molestia esse nequeat, vermes, mate-
riae acris ad interiores partes recursus, morbus grauissi-
mus,

*) Lindner Diss, de fame canina, Hal. 1760.



mus, sed iam superatus, nonnunquam grauiditas et pthesis, item callosa ostiorum ventriculi angustia *), vel spastica constrictio etc. Alii per famem magnam et infatibilem compulsi sibi non potuerunt temperare ab rebus alienis, absurdis, foedis, abdominalandis **), vel per necessitatem et inopiam rerum, vel per phantasiam laesam, ut fere commune est grauidis ***), alii nec sibi, nec aliis pepererunt, hominum viscera quam audissime deuorarunt. Tanta est famis vis, vt nescientissimam quidem coenam homo abhorreat, mitissimum hominem vulturum more agere cogat.

§. III.

Contraria fami est *inedia*, cum quis sponte vel coacte cibos assumere nolit, debet ergo sensus naturalis vel imminui, vel prorsus tolli. Iam vero hoc nec esse, nec ferrī diu potest sine danno corporis, sequuntur languor, frigus perpetuum, sanguinis ceterorumque humorum defectus, acrimonia, putredo, cacoehymia, gingivae cruentae, macies, anima foetens, ab corruptis humoribus cardialgia et dolor colicus, nausea, vomitus, diarrhoea, febris haemorrhagiae, delirium, furor, et intra paucos dies mors. Ieiunium illud minus bene tolerant infantes et iuniores, agiles, cholericī, magis aetate prouectiores, maxime hystericae feminæ et melancholici, sed ita, vt ante obitum notas acerimorum humorum referant, omnia reuocant, rarissime mollientibus seruentur. Inediae fons et origo interdum latet in apepsia, dyspepsia, diaiphthora,

*) Triller Diss. de fame letali e callosa oris ventriculi angustia, T. I. Opusc. p. 3. seq. et Langguth Progr.

**) Boehmer Diss. de polyphago et allotriophago Vitebergensi, Vi-
teb. 1757. et Vogel Comin. de polyphago et lithophago Illefeldae
nuper mortuo et difector. Gott. 1776.

***) Abdallatif Denckwürde Aegyptens, Abschn. 2. S. 304. seq.

■ ■ ■

thora, in stomachi torpore, in humorum, quibus concoctio fit, inertia vel inopia, et acrimonia varia, maxime pituitosa, biliosa, nidorosa, interdum subest materiae metastasis, ira, cura, moeror, et quidquid debilitat, huc faciunt sanguinis vel seri egestio, rei venerae nimietas, menstruorum et haemorrhoidum vitia, morbi febries et longi, maxime viscerum abdominis infarctus, in quibus fere cadit appetitus, vel neruorum vitia, vel longum otium et somnus. Solent enim insecta et animantia frigida per hiemem sine cibo esse, sed, discusso somno et torpore, paullo voraciores esse. Est ergo ieiunium, unde demum cunque ortum sit, naturae inimicum, rationi veraeque religioni contrarium, vires pessumdat, functiones corporis turbat, mortem ineuitabilem serius ocyus inducit, nisi de tempore ad pristinam ciborum usuram redeant, differtur mors, si potus suppetit, et corpus cubando quiescit, auferatur minime, et omnium crudelissimum putandum est, aliquem carcere detentum fame necare. Qualam poenam Pisani comitis UGOLINI *) filii inflixerunt, et fratri suo IOANNES, dux Saganensis. Nam Pribusiae adhuc extat turris, cui ab eo tempore nomen est *Hungerthurm*.

§. IV.

Neque vero haec naturae lex adeo firma et immutabilis est, ut sine exceptione vera sit, neque adeo suis circumscripta limitibus, quin vel necessitas, vel vitae genus, vel pauperies et consuetudo, vel morbus, vel fraus **) eam regulam exulare iubeat, vita sine cibo aliqua subsit, sed minima et somno similior, potu nonnunquam mollita, cum citata morte, si vtrumque deficiat. Asitia
B 2 fere

*) Cardan. in Aph. n. 42.

**) Talem adfert Haller, l. c. p. 171.



fere propria est feminis hystericis, item hominibus stupidis, stultis, senibus, lethargicis, melancholicis, maniacis, emaciatis, tristitia et metu lymphatico pressis, ecstaticis, catalepticis cet. In his equidem catissam mali video, leniorem in potu deprehendo, per breve temporis spatium istam inediam, spontaneam, religiosam, morbosam, ferri posse concedo, sed vehementer dubito, si quae feminae per menses et annos sine cibo et potu superuixisse perhibentur. Requirit et desiderat natura suum debitum, neque consistere potest sanitas, functionum integritas et ipsa vita sine novo virum fomento. Minima cum vita carere aliquandiu possumus cibo solido, humido minime, neque in febribus locum habere potest per hebdomas ieunium, nisi medicamenta et varia potus genera humorum acrimoniam lenirent, solida munirent. Etiam bibones etiamsi nihil comedunt, tamen potu vitam sustinent, donec hydrope tunere coeperint. In his ergo aegris, qui vere abstinuisse a cibis dicuntur, deerat vel ratio, ut de sensu naturali iudicare possent, vel sensus integritas, sine qua ne stomachus quidem naturae iussis obdiren solet, vel aderat otium et longa in grabato cubatio, sub qua, cum parum corpore dissletur, egestio nulla fiat, pulsus parvus et debilis sit, minima nutrimenti pars sufficit ad vires paulum sustinendas, vel putrida humorum conditio, si quando vlcus ventriculum vel hepar occupasse visum est. Tunc vero et vis vitalis deficit, et cacochymia foeda corpus omne deturpat. Contra si fit, et aeger aliquis, etiam si nullo cibo vti videatur, bono corporis habitu est, sui conscious, viribus vel post menses ac annos integer, equidem fraudem subesse censeo, quia haec cum alimenti detractione etiam minui, prosterui et tolli oportuit.

§. V.

§. V.

Ex his satis superque colligitur, incidere quidem vere posse per ecstasim vel morbum in homine ieiunium, quod breui aut remediis concedat, aut occidat, saepius illud esse fictum vel simulatum, de quo in medicina forensi copiose quaeritur, nonnumquam religiosum s. ecclesiasticum *), quo homines vel adstringuntur, vel eximuntur ex medicorum consilio. His ergo sua si fides, medicinae auctoritas constare debet, quam maxime prouidendum est, ne quid nimis vel temere e tribunalii sedentes iudices pronuncient. Nam, vt bene BINJAMIN MVSAPHIA **) statuit, *sine evidenti noxa amplius tridui inedia raro ferre homo valet.*

SECTIO II.

HISTORIAE IEIVNIORVM.

§. VI.

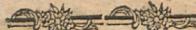
Restat, vt ieunia singulatim persequamur, quibus aliqui nomen vel apud posteros meruerunt. His enim nec mane ientaculum, nec a meridie prandium, nec vesperi merenda vel coena placuit, nec pleno ventriculo invtramus aurem dormire, sed corpus inedia ita macerare,

B 3

26

*) Sikora Conspect. Med. forens. P. III. c. 4. p. 53.

**) Sacro-med. Sententiae Hamb, 1640. p. 6¹².



ac frangere, vt purior esset animus scilicet. Sed meher-
cle male habitat animus in corpore emaciato et enerui, ne-
que si malus humor vrit ac pungit stomachum, vigor
eius integer esse potest. Vera enim sobrietas idoneam
alimentorum vim cuique permittit, neque ad praescrip-
tum cibos metiri iubet. Suo quisque modulo vtitur.
Quod vltra est, quam sanitas requirit, fomentum morbi
putandum est.

§. VII.

Legitur in sacris litteris MOSES *) quadraginta dies
sine cibo ac potu fuisse, similiter ELIAS **) vates, maxi-
meque omnium CHRISTVS ***) sospitator, de quo lo. IAC.
BAIERVS ****) quaedam commentatus est, plurima ante et
post eum theologi. Iam vero voc. νησέειν, quo MATTHAE-
VS vtitur, in sensu medico est abstinere, nihil ciborum affu-
nere, et LVCAS per οὐκέφαγεν, idem illud significat, qua-
eritur ergo, vtrum isthoc ieunium naturale, an supranau-
turale fuerit. Prius equidem libenter affirmarem, si me-
dicorum historiae de longa et annosa fame satis certae
forent, posterius etiam concederem, si theologi recen-
tores et philosophi adhuc aliquid darent miraculis †), a
qui.

*) Exod. 34, v. 28.

**) 1 Reg. 19, v. 8.

***) Matth. 4, v. 2. Luc. 4, v. 2.

****) De ieunio et fama I. C. in Animadv. phys. med. in quaed.
loca noui Test. p. 11. recus. in Goetzii Var. celebr. medicor.
Obs. quib. multa loca noui test. illustrantur, Fasc. I. Alt. 1740.
n. 6, p. 63.

†) Grndsätze der Vernunft und Erfahrung in ihrer Anwendung
auf das Wunderbare 1791. et Euclides anti-thaumaturg, oder
demonstrat. Beweis von der Unmöglichkeit hyperphys. Begeben-
heiten

quibus ista inedia proxime abesse videtur. Dubius etiam haeret BAIERVS †), quod post tantam inediem demum naturalis fames redierit, integris viribus, sine ullo languore, etiamsi inter assiduas Satanae tentationes versatus fuerit; Languere enim proprium est esurientium. Sed de his equidem iudicare non audeo. Daus sum, non Oedipus, at si quid hariohari licet, equidem spiritum pro paroxysmo haberem, rem pro visione vel ecstasi, quae, iudice GVIL. ADERO *), est mentis abreptio, qua deus opt. max. se per condescensum humanarum creaturae exhibet, nullo mediante morbo aut aliqua causa praeter naturam morbifica. — Quos si videre contigit in ecstasi abreptos, saepius dices attonitos aut epileptico quodam insultu convulsos. Apertis enim et intentis in celum oculis, subpallida facie, tenso et erecto corpore aut genibus devoluto manent immobiles, donec visionum caelum lumine expleti et sanctarum cogitatione epulis saturati ad se redierint. Pergit ulterius. Ecstasis est sensus et motus abolitus, ecstati plane immoti manent. — Ecstasis diu sine virium dispendo durat et detinet. Post ecstasim demum locum habet, οὐερον ἐπέτικας i.e. sensit iferum liquoris gastrici stimulum. Quae post scribuntur, nouam ecstasim s. accessionem indicare videntur, et tunc variae se offerunt imagines, diabolus, angeli etc. Mens extra se posita non sentit gulae irritamenta, intra se moratur, neque dies noctesque ciuiles scrupulosius numerat, sed ex opinione ac conjectura. Quatenus vero haec fieri potuerint naturaliter, id est, sine dei affectu, equidem definire non ausim. Videant theologi.

§. VIII.

heiten. German. 1791 sed mihi quidem videtur auctor esse nimis audax in reprobandis miraculis, cum vel ipsi Deo rationem et voluntatem inesse p. 59 neget.

†) Ib. p. 95.

* Enarratione de aegrotis et morbis in euangelio Tolos, 1621.
Enarrat, 8. p. 359. 361. 363. 364.



§. VIII.

Sequitur *ieiunium quadragesmale*, quod saluberrimum et corpori, et animo dixit SAL. ERN. COHAVSEN *). Hoc vero equidem tanti non facio, quanti alii. Neque enim licet per quadraginta dies cibis omnino abstinere, ergo per decreta ecclesiae carnis usus prohibetur, piscibus et quibuscumque aliis vesci licet, hinc istud *ieiunium* per se nullum est, nec hodie *pricae securitatis umbram* **) habet, dum coenas excarnes quidem, at aliis *victus deliciis opulentas instrui* permittit, nec parce ipsarum carnium veniam tot indulgentis dispensat. Neque etiam laudabile id est, quod sanitati aduersum est, neque sobrietas decretis ecclesiae iussa certo die ac tempore placere potest, cum, inuenta lege, facile *fraus inueniatur*, et *Janus homo*, qui *bene valet et sua sponte est, nullis obligare se legibus debet* ***).

§. IX.

Datur aliquod hominum genus hibridum, cui nomen *monachi* est, ut physiophilo ****) videtur, *animal anthropomorphum, cucullatum, noctu eulans, sitiens, lucifugum, claustris inclusum, breuiario et choro intentum, otio diffluens, iuotio semper otiosum et saginatum, precibus et ieiuniis clarum, a vitae humanae gaudiis seclusum, intra se sapiens vel desipiens, mundanis rebus ereptum, sed inhians, eremita inter medios homines fenestratus, nunquam*

*) Diss. in epist. Benedicti XIV. de *ieiunio quadragesimali*, Frfrt. 1751.

**) Ita satis recte *Ge. Gottl. Richter*. V. Diss. quatuor med. de morte servatoris in crucifixione *ieiuniorum noxis* -- Gott. 1774. p. 63, n.

***) Ita praedclare *Cels. De Medicin.* I. 1.

****) Specimen monachologiae methodo Linn. tabb. trib. aen. illustrat, A. V. 1785.

quam re sua contentus, capite tonso, saepenumero vacuo. Sed male conueniunt otioso quies et solitudo †), neque satis tutus ab amoris telis est monachus. Videt et miratur inter orandum mulieres forma speciosas, putat esse malum spiritum, *ieiunio monastico* corpus excarnificat, flagris caedit, intus vrit. Nullius ergo frugi est abstinentia fucata. Alius enim monachus, teste locupletissimo physiophilo, raro ieiunat, alius iuiores fame macerat, sibi non temperat, alius abstinet a carne, sed cibo satiatus ex instituto dormit, alius cibum et potum omnem appetit, alius respuit carnes, lacticinia, oua, vescitur piscibus, aquibus, testudine, ideoque corpori bene propiciunt omnes, sed varia via, sub specie religionis non cibis se continent, sed ciborum generibus, prudentius varia gulae blandimenta miscent, cum delectet variatio.

S. X.

Missis monachis spurio ieiunio insignibus, progediamur ad medicos, vt, quas illi narrant fabulas, vel exhibent historias, paucis inquiramus, sed ita, vt strictim et carptim persequamur eos casus, quorum nobis copia est. Prima est *abstinens Confolentanea* *), quae sub auctore THVANO iam a 1599. sua inedia claruit, puella XIIIII. annos nata, post febrem continuam, in qua assidue vomuerat, voce priuata, sensus et motus expers, oesophago resoluto, hinc abstiens propter impotentiam deglutiendi cibos,

†) Vid. de his Perill. *Zimmermann Von der Einsamkeit* B. 1. S. 204. maxime B. 2. S. 168, sq.

*) Abstinens Confolent. per *Fran. Citesium*, Aug. Pict. 1602. recus. in eius Opusc. med. p. 53, et ap. *Lentul*, p. 152. Cf. etiam *avroīz. tnv Quercetan. Diaetet. Polyhist* II. 4. p. 199. Nominat etiam puellam Spirensem a. 1542. *Joh. Lang. Epist. med.* II. 27. p. 199. aliam *Catharinam H. Smetius Miscell.* X. p. 551.

C



cibos, cum tabe ventris et atrophia omnium muscularum, vberibus turgidulis, cruribus et brachiis torosis, facie rotundula, labii rubellis, munia domestica obiens, sine fecibus, vrina et reliquis excretionibus. Quae si inter se confero, anceps et dubius haereo, vtra in parte sit veritas. Video puellam sine menstruis, paralysi oesophagi et membrorum inferiorum tentatam, hinc atrophicam, video caussam symptomatum, sed torositatem partium, oris ruborem, rei domesticae curam, abiis plurimum dissentire puto, neque vspiam deprehendo curatiorem inquisitionem, hinc eam iuediam fictam esse puto.

Idem sentio *de puella decenni Vnnensi*, cuius Io. WIE-RVS *) meminit, quae vitam primo sine vino et cereuisia et lacte traxisse perhibebatur, deinde sine his, sed clan-culum bibere ac comedere solebat. Hinc non possum non STEPH. RODERICO CASTRENSI **) assentiri, qui talia iejuniorum exempla in nugis et praestigis reponenda censuit.

Neque prodigiosam puto APOLLONIAE SCHREIERAE ***) inedia. Erat puella vnde viginti annos nata, lectulo incubans, motus membrorum non expers, muscularis faciei et reliquarum partium carnosis, genis rubore perfusis, labiis corallinis, lingua molli et bene colorata, saliuia affluente, naribus moderate humidis, mente integra, mensibus non fluentibus, excrementis nullis, macie nulla, calore iusto, visceribus abdominis integris, inedia per triennium pro-tracta

*) De comment. ieitm. p. 748, *Opp.*

**) De asitia tractat. Flor. 1630.

***) Hist. admiranda de prodigiosa Apolloniae Schreierae inedia a P. Leutulo trib, narrat. comprehensa. Bern. 1604. 4.

tracta, haec, inquam, erat aut hysterica, aut fraudulenta. Nam postquam *) mater ab ipsa abstracta fuerat, noctu tanta humoris foetidissimi per vrinarium meatum copia erupit, ut lectus totus permaduerit adeo, ut lodices et culcitrae fuerint mutandae etc. Ego vero non possum stare a LENTVLI partibus, hanc inediā veram extstimantis, neque rem longius et curatiū obseruantis. Abhorrent symptomata, abhorret facies adspectū sana et torosus habitus, abeat ergo ista puella cum pluribus.

Succedit MARIA LEHNFELS **), quae per quinque annū, vt rumor erat, sine cibo ac potu, sine excrementis ac voce cum corporis habitu toroso, vixisse, delirasse vereque soporosa iacuisse, paullo ante mortem resipuisse ac comedisse dicitur. Hoc in morbo et commune vi- tium est inedia, et redditura mens mortis imminentis nota.

De ZETTLERIA ***) , quae dicam, non habeo, cum libellus non suppetat, vereor tamen, ne proprius absit a vero propter decennem abstinentiam a cibo et potu, si ne quo vita censistere tam diu non potest.

Famigeratissimum est M. MONICAЕ MITSCHLERIAE ****) iejunium. Haec quidem post puerperium spasmis tentata, deinde febre intermitte quotidianā per trientem anni vexata, somni expers per triennium, menstruis sup-

C 2

pressis

*) Ita *Lentul.* ib. p. 11.

**) Wahrhafte u. nützl. Beschreib. eines besond. u. merckwürd. Casus Inediae — v. C. I. Löfftu. Hamb. 1729. 4.

***) Krankengeschichte d. A. Mar. Zettlerin, welche 10 Jahr lang ohne Speise u. Trank lebte — von I G. Hofsie 1780.

****) V. Franz Jof. Höfers philos. med. Gedanken von dem Zustand d. M. Mitschlerin, Ulm 1774. Abhandl. von d. ausserordentl. Fasten d. M. M. Mitschler von Ge Karl Staravasnig 1. Th. Freyb. 1780. 2. Th. Wien 1782. Erat vero auctor primum strenuus ieunii defensor, deinde scripsit retractationem, detecta fraude.

pressis aegra, hinc hysterica *) dicta, stomacho debili, ut credebatur, lecto semper recubabat, sed tandem, fraude detecta **), poenam ignominiosam subire cogebatur. Mirum hocquam maxime est, quod narrator historiae, STARAVASNIO, huic ieunio fidem habuerit, cum ea, quae ab amicis aliisque referebantur, viderentur ab initio fabulae simillima.

Restat vltimus casus, quem litteris consignauit Cl. VOLTETEN ***). Femina ab moerore graui incidit in languorem et hystericum morbum, in quo post lipothymiam, conuulsiones atque vomitum et debilitas corporis successit, et appetitus prostratio, et syncope crebra, et haemorrhagia narium ac vteri. Recreata est primum haustu aquae, deinde ob fastidium ipsum lac et coffeae potum abhorruit, tandem ad exitum vitae vsque, id est, per sexennium, vitam sustentauit aqua simplici, aqua ex herba theae infusa, saccharo et parca spiritus iuniperini copia, aluo nulla, mensibus inordinatis, colore cachectico, sanitate tamen integra, pedibus potens, munita medico testimonio, aliis parata pecunia se spectandam praebuit, redux a nundinis febre correpta perii. Ecce iterum femina paupercula, ecclesiae catholicae addicta, superstiosa, hysterica, ventriculi et intestinorum contractione aliqua laborans, quae humidis solis sibi prouidebat, sed, vt mihi quidem videtur, alias etiam fallebat ieunio affectato. Fluida paullum sustentare corpus poterant, validitudinem integrum et ambulationem longinquam dare non poterant. Etiam Amstelodamum et Traiectum adiit

co-

*) Ita videtur Hofero L. c. p. 13.

**) Hanc memorat Cl. Mai in Rhein. Beyträg. Mannh. 1781.
Heft 3, et Reicht Med. Wochenblatt 1781. Quart 1. St. 4. S. 60.
et S. 336.

***) Diatribe memorabil, septennis apositiae historiam exhibens, L.
B. 1777.

comitata viro, valitudinem lucrosam *) fecit, cum manitus esset avarus et paullo durior. *Occupauerat foeminam,* inquit Cl. VOLTETEN **), *attonita quaedam et superstitionis persuasio irae caelestis ob impia mariti vota, qui cum esset avarus et inuidaret coniugi, cibum aude deuoranti, execraveraſ saepe et precatus erat in diam septennem.* O praeclarum augurem, quem augurium non fefellit! Fraudem subesse puto, talia cum fierent, examen non satis diu et curate institutum desidero, auro venalem fidem in viro suspicor, custodiā certam anquiro, septennem in diam in suspenſo relinquo.

§. XI.

Sed hac hactenus. Plura scribere per temporis angustias nec licet, nec lubet, id tamen mihi persuasissimum habeo et audacter affirmo, plurimos inediae casus fuisse fictos, paucissimos veros, hos vero eatenus assumendos videri, quatenus vel morbus, vel vitium eorum instrumentorum, quibus deglutitio et concoctio peragitur, certo adferri et confirmari potest. In his aegris, quibus fides publica deest, doctrina medica repugnat, valitudo integra per annos est, equidem sum incredulus, neque ulli auctoritati me mancipio. Nusquam satis tuta fides est, haud raro dubia in ipsis obseruatoribus, quorum e re est incredibilibus fallere vel inclarescere.

*) L. c. p. 7.

**) Ib. p. 51.

THE.

THESES.

Variolae artificiales praefant naturalibus epidemicis.

II.

Solutio et extractio placentae plerisque in casibus statim post partum adhibenda.

III.

Infantes ad morbos conuulsivos procliviores sunt adultis.

IV.

In plerisque morbis victus potius, quam medicamentorum ratio habenda est.

V.

Vita mollis es causa debilitatis.

VI.

Graviditas nunquam usum vomitorii, caute dati, contra indicat.

VII.

Initium hydropis pectoris ex certis signis cognosci nequit.

VIII.

In hydrope, roborantia non sunt negligenda.

Heller, Karl, 1790-1800





Universitäts- und Landesbibliothek Sachsen-Anhalt

urn:nbn:de:gbv:3:1-317453-p0028-8

DFG



DISSESSATIO IN AVGVRALIS MEDICA
SISTENS COGITATA
DE
IEIVNIO VERO ET FICTO

1794,3
40.
12.

QVAM
RECTORE ACADEMIAE MAGNIFICENTISSIMO
SERENISSIMO PRINCIPE AC DOMINO
DOMINO
CAROLO AVGVSTO
DVCE SAXONIAE IVLIACI CLIVIAE MONTIVM ANGARIAE ET
GVESTPHALIAE LANDGRAVIO THVRINGIAE REL.
CONSENSV GRATIOSI MEDICORVM ORDINIS
P R A E S I D E
D. CHRIST. GOTHFR. GRVNER
SERENISS. DVC. SAXO-COBVRG. ET SALFELD. A CONSIL. AVL. SANCT. ET
ARCHIATRO SERENISS. DVC. SAXO-VINAR. ET ISENAC. A CONSIL. AVL.
BOT. ET THEORET. PROF. PVBL. ORD. CET.
PRO GRADV DOCTORIS
SVMMISQVE IN MEDICINA ET CHIRVRGIA HONORIBVS
ET PRIVILEGIIS RITE CAPESSENDIS
A. D. XVI. APRILIS CIOI CCXCV.
PVBLICE DEFENDET
AVCTOR
CAROLVS FRIDERICVS CHRISTOPHORVS
WAERLICH
BLANCKENHAINA - HAZFELDENSIUS,
IENAE
TYPIS STRANCKMANNIANIS.